
PWYLLGOR SAFONAU, 29.09.14

Yn bresennol:-

Aelodau Etholedig:- Y Cyngorwyr Eryl Jones-Williams a Michael Sol Owen.

Aelodau Annibynnol:- Mr Gwilym Ellis Evans (Cadeirydd), Ms Linda Byrne, Miss Margaret E.Jones, Mr Sam W.Soyza a'r Dr Einir Young.

Aelod Pwyllgor Cymunedol:- Mr David Clay.

Hefyd yn Bresennol: Iwan Evans (Swyddog Monitro), Sion Huws (Uwch Gyfreithiwr) ac Eirian Roberts (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu).

Croesawyd Iwan Evans i'r cyfarfod yn sgil ei benodi'n Swyddog Monitro.

1. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

2. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfodydd o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 30 Mehefin, 14 Gorffennaf a 29 Gorffennaf fel rhai cywir.

Mater yn codi o gofnodion 14 Gorffennaf, 2014

Eitem 2 – Cwynion yn erbyn y Cyngorydd Christopher O'Neal, Cyngor Gwynedd

Mewn ymateb i ymholiad, nodwyd bod llythyr wedi'i anfon at Banel Dyfarnu Cymru yn gofyn iddynt gadarnhau a gyflwynwyd apêl yn yr achos hwn ai peidio.

Mater yn codi o gofnodion 29 Gorffennaf, 2014

Eitem 2 – Cŵyn yn erbyn y Cyngorydd Nancy Clarke, Cyngor Tref Tywyn

Mewn ymateb i ymholiad, nodwyd na chyflwynwyd apêl i Banel Dyfarnu Cymru yn yr achos hwn.

3. DIWEDDARIAD AR AIL-STRWYTHURO'R GWASANAETHAU CYFREITHIOL

Cyflwynwyd – diweddariad llafar gan y Swyddog Monitro ar y newidiadau diweddar yn y gwasanaeth. Eglurodd iddo gychwyn yn ei swydd fel Swyddog Monitro ar 1 Medi a bod Rhun ap Ieuan, Uwch Gyfreithiwr, wedi ei benodi'n Ddirprwy Swyddog Monitro. Byddai Sion Huws, Uwch Gyfreithiwr, yn parhau i weithio ar faterion priodoldeb ac yn cefnogi'r Pwyllgor Safonau. 'Roedd y Tîm newydd, oedd yn cychwyn mynd i'r afael â'i raglen waith, yn cynnwys y gwasanaethau Cyfreithiol, Etholiadau, Crwner a Phriodoldeb.

PENDERFYNWYD nodi'r wybodaeth.

4. CAIS AM ODDEFEB GAN Y CYNGHORYDD MIKE STEVENS

Cyflwynwyd – adroddiad y Swyddog Monitro yn gofyn i'r pwyllgor ystyried cais gan y Cyngorydd Mike Stevens, Cyngor Tref Tywyn, oedd hefyd yn Gadeirydd Siambwr Fasnach a Thwristiaeth Tywyn (SF a Th), am oddefeb gyffredinol i siarad a phleidleisio yng nghyfarfodydd y Cyngor Tref pe cyfyd mater ynglŷn â baner y SF a Th.

Yn ystod y drafodaeth:-

- Nodwyd bod y cais ynglŷn â gosod un faner yn unig ac nad oedd yn fater o arwyddocâd sylweddol o safbwynt budd cyhoeddus.
- Nododd rhai aelodau eu pryder bod hwn yn gais damcaniaethol ac nad oedd yn amlwg ym mha gyd-destun y byddai'r mater yn codi, os o gwbl. I'r gwrthwyneb, nododd eraill ei bod yn well i aelodau gyflwyno cais os ydynt yn rhagweld y gallai mater godi oherwydd y gall fod yn anodd galw'r pwyllgor ynghyd i drafod cais ar fyr rybudd.
- Awgrymwyd caniatáu i'r cyngorydd siarad, ond nid i bleidleisio, yng nghyfarfodydd y Cyngor Tref, ar y sail bod y Cyngorydd yn gadeirydd y SF a Th a bod llais y SF a Th angen cael ei glywed gan y gallai fod yn ychwanegiad buddiol i drafodaeth y Cyngor Tref pe cyfyd y mater penodol yma.
- Oherwydd y gallai amgylchiadau newid, ond fel y gallai'r Cyngor Tref weithredu eu cynlluniau ar gyfer 2015, awgrymwyd cyfyngu'r oddefeb am gyfnod o 18 mis (hyd at Gyfarfod Blynyddol y Cyngor Tref ym Mai 2016).

PENDERFYNWYD caniatáu'r cais am oddefeb i'r Cyngorydd Mike Stevens siarad, ond nid i bleidleisio, yng nghyfarfodydd Cyngor Tref Tywyn pe cyfyd trafodaeth ynglŷn â pha faner i'w hedfan ar bolyn y SF a Th ar bromenâd Tywyn o hyn hyd Gyfarfod Blynyddol y Cyngor ym Mai 2016.

5. RHAGLEN WAITH

Cyflwynwyd – adroddiad y Swyddog Monitro yn adrodd ar y rhaglen waith ac ar addasiadau sydd angen ystyriaeth y pwyllgor.

Ymhellach i gynnwys yr adroddiad, nododd y Swyddog Monitro:-

- Nad oedd Adroddiad Blynyddol Panel Dyfarnu Cymru i law eto.
- Yr awgrymid cysylltu â'r Cyngorau Cymuned yn y lle cyntaf er mwyn gweld beth yw eu hanghenion o safbwynt cefnogaeth, gan adrodd ar yr ymateb i gyfarfod Ionawr.
- Nodwyd nad oedd pob hyfforddiant a gynigir yn denu cefnogaeth ac awgrymodd y Swyddog Monitro y byddai'n dda o beth cael y drafodaeth ynglŷn â'r anghenion a'r modd gorau o gyflwyno pecynnau hyfforddiant.

PENDERFYNWYD addasu'r rhaglen waith i gynnwys yr eitemau canlynol ar raglen cyfarfod 26 Ionawr, 2015:-

- **Adroddiad Blynyddol Panel Dyfarnu Cymru**
- **Anghenion y Cyngorau Cymuned o safbwynt cefnogaeth**
- **Adnabod cyfundrefn cynnig hyfforddiant amgen**

6. HONIADAU YN ERBYN AELODAU

Cyflwynwyd er gwybodaeth – adroddiad y Swyddog Monitro ar gwynion ffurfiol yn erbyn aelodau.

Nodwyd bod angen cywiro'r penderfyniad yn rhif 2.1 Achos 201300346 i ddarllen fel a ganlyn:-

"Penderfyniad

Y dylai'r aelod dderbyn cerydd, dileu'r clip fideo a'r postiad o'i dudalen Facebook ar unwaith a derbyn hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad a holl brotocolau'r Cyngor sy'n berthnasol i ymddygiad cynghorwyr."

Ymhellach i gynnwys yr adroddiad, nodwyd y disgwyliid papurau gan yr Ombwdsmon yng nghyswllt rhif 2.8 Achos 201402810.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

7. ADRODDIAD BLYNYDDOL YR OMBWDSMON 2013/14

Cyflwynwyd – adroddiad y Swyddog Monitro yn amgáu'r rhannau hynny o adroddiad Blynnyddol yr Ombwdsmon 2013/14 sy'n berthnasol i gwynion cod ymddygiad.

Nododd y Swyddog Monitro fod y neges ar dudalen 16 o'r adroddiad yn galonogol iawn ac yn awgrymu bod y trefniadau datrys lleol ar draws Cymru yn cael effaith gyda llai o gwynion yn cael eu cyfeirio at yr Ombwdsmon.

Pwysleisiwyd pwysigrwydd adrodd yn ôl i'r pwyllgor hwn ar achosion yr ymdrinnir â hwy yn lleol.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

8. GWE DDARLLEDU

Cyflwynwyd – adroddiad y Swyddog Monitro yn amgáu adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Democraataidd i gyfarfod y Pwyllgor Gwasanaethau Democraataidd ar 9 Medi ynghylch y datblygiadau gwe-ddarlledu, a gofynnwyd i'r pwyllgor am eu sylwadau ar y pwnc.

Ymhelaethodd yr Uwch Reolwr Gwasanaeth Comisiynu Corfforaethol ar gynnwys yr adroddiad a'r canllawiau atodol i gynghorwyr am we-ddarlledu.

Yn ystod y drafodaeth:-

- Awgrymwyd y byddai gwrandauiadau'r Pwyllgor Safonau yn ddiddorol i'w gwe-ddarlledu. Nododd y Swyddog Monitro fod darlledu gwrandauiadau yn fater gwahanol i ddarlledu pwyllgorau safonol y Cyngor gan fod dynameg cyfarfodydd lled-farnwriaethol yn wahanol i bwyllgor cyffredin.
- Awgrymwyd y byddai'n fuddiol petai'r aelodau annibynnol ar y Pwyllgor Safonau yn cael gwahoddiad i'r sesiwn hyfforddiant ar gyfer holl aelodau'r Cyngor ar y drefn gwe-ddarlledu.

Gwahoddwyd aelodau'r pwyllgor i nodi pwyntiau ddylai gael sylw yn yr hyfforddiant.

PENDERFYNWYD

(a) Cyflwyno'r sylwadau a ganlyn ar y pwnc:-

- **Bod rhaid i aelodau ystyried sut y mae rhywbeth yn edrych, yn hytrach na'r gwir sefyllfa.**

- **Bod modd i we-ddarllediad ddatrys anghydfod ac y gallai hefyd fod yn dystiolaeth mewn achos o honiad o dorri'r Cod Ymddygiad neu ymddwyn yn groes i egwyddorion Safon Gwynedd.**
  - **Bod gwe-ddarlledu yn helpu i hyfforddi'r boblogaeth am ddemocratiaeth.**
- (b) Gwahodd aelodau annibynnol y Pwyllgor Safonau i'r sesiwn hyfforddiant (ar brynhawn 26 Tachwedd) ar gyfer holl aelodau'r Cyngor ar y drefn gwe-ddarlledu.**
- (c) Gofyn i'r Uwch Reolwr Gwasanaeth Comisiynu Corfforaethol drafod yr ystyriaethau ynghlwm â gwe-ddarlledu pwyllgorau lled-farnwriaethol gyda'r Swyddog Monitro a'r Uwch Gyfreithiwr.**

Dechreuodd y cyfarfod am 11.00am a daeth i ben am 12.15pm.